

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 22 grudnia 2025 r.

Poz. 9752

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.268.2025.4

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 15 grudnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153)

orzekam

nieważność § 1 ust. 2 w zakresie zwrotu: „, z tym że obowiązuje on tego nauczyciela od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powierzono nauczycielowi zastępstwo, a ustaje z końcem miesiąca, w którym nauczyciel zaprzestał pełnić tę funkcję” uchwały nr XXII/172/2025 Rady Miejskiej w Zaniemyślu z dnia 24 listopada 2025 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek obowiązkowego tygodniowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla niektórych nauczycieli w przedszkolach i szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Zaniemyśl- ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 24 listopada 2025 r. Rada Miejska w Zaniemyślu podjęła uchwałę nr XXII/172/2025 w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek obowiązkowego tygodniowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla niektórych nauczycieli w przedszkolach i szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Zaniemyśl, dalej: „uchwała”.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 42 ust. 7, w związku z art. 91d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 28 listopada 2025 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Jak stanowi art. 42 ust. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.), dalej jako "Karta Nauczyciela", dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3. Stosownie do zapisów art. 42 ust. 7 pkt 2 Karty Nauczyciela, organ prowadzący szkołę lub placówkę określa zasady udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3.

W § 1 uchwały Rada Miejska w Zaniemyślu postanowiła, że: „Nauczycielom zatrudnionym w pełnym wymiarze godzin, którym powierzono stanowiska kierownicze w szkołach i przedszkolach obniża się

tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami, albo na ich rzecz, do wymiaru: 1) dla dyrektorów szkół: a) do 10 oddziałów - 8 godzin, b) od 11 do 16 oddziałów - 5 godzin, c) 17 i więcej oddziałów - 3 godziny; 2) dla wicedyrektorów szkół: a) do 16 oddziałów - 12 godzin, b) 17 i więcej oddziałów - 10 godzin; 3) dla dyrektorów przedszkoli: a) do 5 oddziałów - 8 godzin, b) 6 i więcej oddziałów - 6 godzin; 4) dla kierowników świetlicy szkolnej: a) do 50 wychowanków - 20 godzin, b) od 51 do 100 wychowanków - 16 godzin, c) powyżej 100 wychowanków - 12 godzin (ust. 1). Wymiar zajęć, ustalony zgodnie z ust. 1, odnosi się również do nauczyciela zajmującego stanowisko kierownicze w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono to stanowisko, z tym że obowiązuje on tego nauczyciela od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powierzono nauczycielowi zastępstwo, a ustaje z końcem miesiąca, w którym nauczyciel zaprzestał pełnić tę funkcję (ust. 2).”.

W ocenie organu nadzoru, przepis § 1 ust. 2 został podjęty z istotnym naruszeniem art. 42 ust. 7 pkt 2 w zw. z art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela. Z treści art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela wynika, że obniżenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć wymienionym w tym przepisie nauczycielom (tj. dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze) następuje w momencie objęcia funkcji kierowniczej, a nie, jak postanowiła rada w wyżej wymienionych przepisach -w stosunku do nauczyciela zajmującego stanowisko kierownicze w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono to stanowisko – „od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powierzono nauczycielowi zastępstwo, a ustaje z końcem miesiąca, w którym nauczyciel zaprzestał pełnić tę funkcję”. Zauważyć też należy, że omawiany przepis Karty Nauczyciela w żaden sposób nie różnicuje sytuacji prawnej osób w nim wskazanych. Tymczasem rada ustanowiła normę prawną skierowaną jedynie do nauczycieli, którzy funkcję kierowniczą pełnią w zastępstwie, różnicując w ten sposób sytuację podmiotów wymienionych w art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela. Tym samym rada ustanawiając kwestionowany zapis § 1 ust. 2 uchwały, dokonała niedozwolonej modyfikacji art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela, co stanowi istotne naruszenie prawa i skutkuje koniecznością stwierdzenia nieważności tego zapisu w zakresie zwrotu: „, , z tym że obowiązuje on tego nauczyciela od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powierzono nauczycielowi zastępstwo, a ustaje z końcem miesiąca, w którym nauczyciel zaprzestał pełnić tę funkcję”.

Kwestionowana regulacja narusza również wynikającą z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.), dalej jako "Konstytucja RP", zasadę równego traktowania. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, zasada równości w prawie polega na tym, iż wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się daną cechą istotną mają być traktowane równo, tj. bez różnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących, co oznacza także sprawiedliwie (por. wyrok NSA z 3 sierpnia 2022 r., I OSK 436/21, CBOSA). W analizowanym przypadku nie budzi wątpliwości, że ratio legis działań lokalnego uchwałodawcy, stanowiącego w oparciu o przepis art. 42 ust. 7 pkt 2 Karty Nauczyciela, powinno być ustalenie jednolitych zasad udzielania i rozmiaru obniżek dla wszystkich podmiotów objętych dyspozycją przepisu art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela, w tym przypadku na równych zasadach: dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze.

Podkreślić należy, że uchwała podejmowana na podstawie art. 42 ust. 7 Karty Nauczyciela stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z art. 94 Konstytucji RP, organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji RP obliguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa.

Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji RP wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11, CBOSA). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę. Z konstytucyjnej zasady praworządności i legalności aktów prawa miejscowego należy również wyciągnąć wniosek o zakazie powtarzania w aktach prawa miejscowego

zapisów ustaw i ich modyfikacji, co potwierdza NSA w cytowanym wyżej wyroku: "powszechnie obowiązujący porządek prawny zostaje naruszony w stopniu istotnym nie tylko poprzez regulowanie przez gminę jeszcze raz tego, co zostało już uregulowane w źródle powszechnie obowiązującego prawa, lecz także modyfikowanie przepisu ustawowego, co możliwe jest tylko w granicach wyraźnie przewidzianego upoważnienia ustawowego".

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski

(-) Agata Sobczyk

(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska w Zaniemyślu

Burmistrz Miasta i Gminy